

Jaap van Zweden even terug in Amsterdam

Slechts zestien keer in 21 jaar stond Jaap van Zweden (58) voor het Koninklijk Concertgebouworkest, dat de voormalige jongste concertmeester in 1995 na zestien jaar verliet om een succesvolle, wereldomspannende dirigentencarrière te beginnen. Hij was chef van het Orkest van het Oosten, het Residentie Orkest, het Radio Filharmonisch Orkest, de Filharmonie Antwerpen, het Dallas Symphony Orchestra en het Hong Kong Philharmonic Orchestra, en sinds september is hij de chef van het New York Philharmonic Orchestra. Onder zijn voorgangers daar: Gustav Mahler, Willem Mengelberg, Arturo Toscanini, Bruno Walter, Leonard Bernstein en Pierre Boulez. Wereldberoemder kan niet.

Begin deze maand is Van Zweden terug in Amsterdam voor drie concerten van het KCO, als vervanger van de ontslagen Daniele Gatti. Ze zullen door velen worden beluisterd als een openbare sollicitatie naar het vrijgevalen chefschap, waarbij het dan de vraag is op welke termijn Van Zweden zich daarvoor zou kunnen vrijmaken, naast zijn werk in New York uiteraard. Een Nederlandse chef in Amsterdam, we hebben het sinds het vertrek van Bernard Haitink in 1988 niet meer meegemaakt.

Op het programma staat de *Zevende symfonie* van Mahler, die het lastige en spectaculaire werk zelf in 1909 drie keer bij het Concertgebouworkest dirigeerde. De kaarten zullen uitverkocht zijn, maar het concert is op 10 maart te horen op Radio 4.

Van Zweden heeft een bijzondere ervaring met dit werk: in 2007 leidde hij tijdens de ZaterdagMatinee in het Concertgebouw zijn Radio Filharmonisch Orkest in een legendarisch concert met de *Zesde* én de *Zevende symfonie* van Mah-

Gustav Mahler

ler. Hij presenteerde een tweeluik in het midden van Mahlers oeuvre. De *Zesde* ('Tragische') eindigt met een serie onverbiddelijke doodklappen. Na die deprimerende hellevaart ontwaakt de *Zevende* als uit een hallucinante roes: er is leven na de dood.

KASPER JANSEN

KCO olv Jaap van Zweden: 6, 7, 8 maart, Concertgebouw Amsterdam.

Radio 4: 10 maart 14.00 uur.

Bonanza Colombiana: de oerdrugshandel

Pájaros de Verano ('Zomervogels') komt op het eerste gezicht over als een bijbels epos rond een kleurrijk uitgedost woestijnvolk. Gaandeweg ontwikkelt het zich als een kruising tussen western en maffiaspektakel, waarin zo veel bloed vloeit dat je het zicht verliest op wie er überhaupt nog in leven is. Dat de film zich afspeelt in Colombia in de jaren zestig en

zeventig, is bij aanvang nog niet eens zo belangrijk; het op ware gebeurtenissen gebaseerde verhaal van de Wayuu lijkt symbool te staan voor talloze inheemse volken die door de buitenwereld met geweld uit hun evenwicht werden getrokken. Mooi is dat de film werd gemaakt met echte Wayuu in hun eigen omgeving, het schiereiland Guajira aan de noordkust, en dat regisseurs Cristina Gallego en Ciro Guerra het verhaal opbouwden rondom Wayuu-rituelen.

Tijdens de traditionele Yonnadans wordt hoofdfiguur Rapayet smoorverliefd op Zaida, maar om met haar te kunnen trouwen, moet hij een flinke bruidsschat zien te vergaren, een onmogelijke opgave op de dorre vlaktes van Guajira. Het lukt hem toch, in samenwerking met zijn compagnon Moisés en wat hippies van het Amerikaanse vredesleger die wel interesse hebben in het 'wilde gras' dat welig tiert, verderop in de bergen. In rap tempo zetten ze een lucratieve handelsroute op waarmee zij het begin inluiden van de *Bonanza Marimbera*, de periode waarin Guajira een sleutelrol innam in de grootschalige export van marihuana naar de Verenigde Staten.

Dat deze episode uit de Colombiaanse geschiedenis wordt overschaduwd door latere cocaïnehandel en geweld van de FARC was een belangrijke motivatie voor de filmmakers. *Pájaros de Verano* is hun dappere poging om de verhalen van een fascinerend volk levend te houden, in een vorm die bewust gericht is op een groot publiek. Daarbij maken ze dankbaar gebruik van de parallellen tussen de gesloten Wayuu-cultuur en de gedragscodes van de maffia zoals Hollywood die voorschrijft.

MARINUS DE RUITER

Pájaros de Verano, met o.a. Natalia Reyes, draait vanaf 7 maart.

Kasper stond voor de deur

Johanna Schoonbrood woont in haar eentje op een boerderij op het Groningse platteland. Haar man is al twintig jaar dood, haar twee dochters, met wie ze een moeizame verhouding heeft, zijn het huis uit. Op een dag staat er een man voor de deur, als een verdwaalde hond, Kasper geheten, jaren jonger dan zichzelf. Hij mag in de schuur slapen. Die knapt hij helemaal op, hij maakt er een eigen huisje van en verplaatst zijn opknopwerkzaamheden stap voor stap naar haar grote, verwaarloosde huis. Daardoor wordt haar veilige leven opgeschud en in de war gebracht, beschrijft Martine de Jong (1975) in *De aanloopman*. Ze debuteerde in 2015 met *De mannen van Raan* en werkt onder meer voor *Zondag met Lubach*.

"Sinds Kasper is komen aanlopen is het geen moment meer rustig geweest, in mijn huis niet en in mijn leven niet. Ik weet even niet en meer of dat nu fijn of juist verschrikkelijk is," zegt Johanna, die als ik-figuur optreedt. Kasper heeft geen werk, dat is het enige dat hij vertelt over zijn achtergrond. Zelf durft ze niets te vragen, hun verhouding ontwikkelt zich als vanzelfsprekend en na verloop van tijd geeft ze zich over aan haar verliefdheid. Die blijkt ook bij hem al een tijdje te spelen. De buitenwereld kijkt daar raar tegenaan, op haar beurt ergert ze zich vreselijk aan de dertig jaar oudere vriend van haar 25-jarige dochter. Familieperikelen, vrienden van Kasper, geroddel in het dorp, het komt allemaal aan bod in dit vlot geschreven, merkwaardige en spannende verhaal, dat blijft boeien omdat je wilt weten waar het allemaal naartoe gaat.

Ineens is er die grote mierenhoop, waarachter Kasper op een avond verdwijnt. Zij erachteraan, met alle gevolgen van dien. Ook de Groningse gasbel speelt een rol. Johanna gaat twifelen aan Kaspers liefde, er verschijnen allerlei ambtenaren in zwarte limousines en er doen zich merkwaardige ontwikkelingen voor. Maar uiteindelijk komt alles op zijn pootjes terecht. De Jong typeert levensecht, observeert scherp en schrijft rake, realistische dialogen. Goed voor een avond ontspannen verstrooiing.

ANNEKE GROEN

Martine de Jong:
De aanloopman;
Podium,
€19,99

Pájaros de Verano.